

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskats

30-06-2023

Sagatavoja:

Uzzīņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu un SBA nodaļa

LNB digitālajā kolekcijā arī ar mūspusi saistītas personības

Papildināta Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) digitālā kolekcija *Dziesmu svētku krātuve*, kurā rodamas ziņas arī par mūspuses personībām. Starp viņām ir Goda deju virsvadītāja Taisa Aruma, Limbažu koru aprīņķa un Dziesmu svētku virsdirigents Kaspars Ādamsons, Limbažu deju aprīņķa un Deju svētku virsvadītāja Taiga Ludborža, Limbažu novada skolu jaunatnes deju kolektīvu un Deju svētku virsvadītāja Dace Adviljone. Digitālā kolekcija aplūkojama saitē <https://dziesmusvetki.lndb.lv/>.

Avots: Auseklis

Datums: 30-06-2023

AKTUĀLI

40 dzīves ar tautastērpu

"Uzvilk Latviju. Latvieša tautastērpe pasaule" – šo vērienīgo muzieja "Latvieši pasaule" rikoto izstādi var apskatīt Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. 40 tautastēri atklāj to darinātāju un valkātāju dzīvesstāstu Eiropā, Austrālijā un Amerikā. Attēlā: Nicas tautastērs sievietei un virietim. Darinājusi Vīta Rungis (precējuies – Eversons) Austrālijā 1953. gadā deju kopai "Sprigulīte". RAKSTU LASIET & Ipp.

Foto: J. L. Šķūnais / Latvijas Nacionālā bibliotēka

AKTUĀLI

40 dzīves ar tautastērpu

Alsungas tautastērps. Tā daļas dorinātās gan Alsungā – 19. un 20. gs., gan Austrālijā – 20. gads. 70. gados. Alsungas Amatu mōjus deponējums. Kādreiz piederejās Austrālijas latvieci. * - Mārai Sīksnai.

Abrenes tautastērps. Darinājusi Elza Emilia Mežmalī (1906–1992) Brisbenā (Austrālijā) 1987. gadā sovai meitai Maijai Mežmalai. Margas Laimas Wren dāvinājums. Muzeja "Latvieši pasaule" krājums.

Praulienas tautastērps. Darinājusi Ērika Zosārs Melburnā (Austrālijā). Viņa izšauusi rakstus ne vien krekiem un vilainēm, bet arī sā tautastēra brunčiem. Ūves Zosāra dāvinājums. Muzeja "Latvieši pasaule" krājums.

Foto: J. L. Šķūnais / Latvijas Nacionālā bibliotēka

"Uzvilk Latviju. Latvieša tautastērpe pasaule" – šo vērienīgo muzieja "Latvieši pasaule" rikoto izstādi var apskatīt Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. 1. septembrī var apskatīt Latvijas 1. stāva izstāžu zālē. Tā ir lielākā diasporas tautastēru ekspozīcija Latvijā, pirmsreiz vienkopus parādot tik lielu un vērtīgu tērpu kopumā.

Dala izstādes tērpu ir pāšu rokām trūcīgos apstākļos darināti un apliecināti gatavotajā izdomu – kreklis no izpletētu zida, brūniņi no pārkāsotās segas, sakatas no līdmāsuņu stikkliem un rotas no uđenu boomeru kapara. Turpreti citi apliecinā latviešu dala matniecības meistarību un daudzveidību.

Izstādi papildina priekšmeti un fotogrāfijas, kas atklāj, cik dažādiem merķiem tautastēri kalpoši. Tos vilka, ne tikai kā svētku apģēru nozīmīgās dzīves notikumos – kāzas, art izlaidumos. Tautastēri bija iecienīti demonstrantū apģērbs, trimdā – tie bija koši, atskirīgi un pamānami. Tautastēri mitu zemes reprezentēja Latviju – piemēram, politiku vīzītēs, multikulturalas izstādes un festivālos tie radja latviešu kultūru un vesturi citam tautam.

Izstādi bagātīga audiosatīs, kas tautastēru daudzveidībā palīdz ievērot nepārastes detaljas. To veidoja muziejs un pētniecības centrs "Latvieši pasaule", kuratores Marianna Aulicema, Ieva Vitola, māksliniece Tatjana Raičeca, konsultantes Anete Karlsonse, Lauma Cenne.

ANITA BORMANE

Izstāde stāsta par tautastēri, kā spilgtu etniskās piedeberības zīmi, kas diasporas apstākļos ieguvusi emocionālu un sociālu aspektu, apskatot tautastēru kā nacionālās piedeberības simbolu, kurā emocionāls un sociālais aspekts ir tikpat svarīgs kā etnografiskais.

Izstāde "40 tautastēri atklaj to darinātāju un valkāju dzīvesstāstu Eiropā, Austrālijā un Amerikā. Ir arī diži tautastēri no Krievijas – par spīti kara partraktajiem sakariem, tikai šogad ar grūtībām atvesti no Baškirijas un Omskas. Eksponātu vidi ir heglu gaismas līdzīgi pamēti, no kara materiāliem pārpalkumiem begu nometnes veidotai, trimda pāsu darināti un no pauzdes pauzdē nodoti tautastēri.

ANITA BORMANE

Avots: Kultūrzīmes

Datums: 28-06-2023

Tautastērps bēglu meitenītei

Stāsti no muzeja „Latvieši pasaule” izstādes „UZVILKT LATVIJU. Latvieša tautastērps pasaule”

Šovasar muzeja un pētnieciņu centra „Latvieši pasaule” izstādē „Uzvilk Latviju” apļūkojami 40 ārzemju latviešu tautastēri un to valkātāju un darinātāju stāsti. To vidi ir arī Lauras Sāns dāvinātais bērnu tautastērs, kas tapis bēglu nometnei Vācijā pēc Otra pasaules kara, izmantojot dažādus neparastus sudumus.

Laura piedzimstē bēglu gaitās

Otra pasaules karā beigās apmēram 180 000 Latvijas ležķiviotajū atlīja savas mājas kaŗa uguns un, riskējot ar dzīvību, meklēja glābiņu ietumus – Vācijas kontrollētajās teritorijās. Vienu no šiem bēgļiem bija Milda Sāns (dzimusi Priedīs), kura izmuka no Latvijas 1944. gada augustā, ar cilvēni dodoties uz Rostoku Vācijā. Milda ar vīru Bernhardu baidījās, ka, atgriežoties padomju okupācijai, viņi tiktu izsūtīti, tāpat kā 1941. gada tika deportēti Bernharda abi brāļi.

Izbraukšanas laikā Milda bija gaidītās, meita Laura piedzima dažas nedēļas vēlāk Vācijā, nelielas pilsētīgas Lā-

ges (Laage) slimnīcā. 1945. gadā Sānu ģimene bija jābēg tālāk, jo tuvojās fronte. Pēc laika viņi nonāca amerikāņu kontrolētajā zonā un atrada pagaidu patvērumu Felbachas (Feilbach) bēglu nometnē pie Stuttgartes.

Jau 1943. gadā tika nodibināts Apvienoto Nāciju Pālīdzības un rehabilitācijas administrācija (United Nations Relief and Rehabilitation Administration – UNRRA), kas izveidoja bēglu jeb pārvietoto personu nometnes (Displaced Persons camps – DP). Šajās DP nometnes uzturējās tie bēglī, kuri nevarēja atgriezties mājās, jo viņu zemes bija okupētas. Pēckara Vācijā, Austrijā un Dānijā latvieši bija izkaisīti pa 294 nometnēm.

Nometnēs top tautastēri

Par spīti tam, ka nometnēs apstākļi bija trūcīgi – pietīcīgs un vieniedīgs ēdiens, kopdzīvošana barakās vai daudzdzīvokļu mājās – bēglī rikoja un iesaistījās dažādās kultūras, izglītības un politiskajās (Turpinājums lpp.)

Lauras Sānas tautastērpa darināšanai izmantoti dažādi materiāli, īeiburs darināts no nacistu karoga.

No 2023. gada 9. jūnija līdz 3. septembrim Latvijas Nacionālās bibliotekas Izstāžu zālē Rīgā, Māksulas ielā 3 skatāma mīzeja un pētniecības centra „Latvieši pasaule” izstāde „UZVILKT LATVIJU. Latvieša tautastērps pasaule”.

Izstāde ir stāsts par tautastērpu kā spilgtu latvisķu pieredzas zīmi, kura emocionālais un sociālais aspekts dominē pār etnogrāfisko. Izstādē 40 ārzemju latviešu tautastēri stāsta to valkātāju un darinātāju stāstus, eksponētie priekšmeti un fotogrāfijas atklāj gan tautastērpa simbolisko un emocionālo nozīmi, gan arī tā valkāšanu un gatavošanu vēsturi – dzīvi bēglu nometnēs, vēlāk trimdas latviešu kopienās, ari mūsdienu īzeļotajā centros. Iepazīstinot ar ārzemju latviešu pieredzi, izstāde paver plašāku skatu uz tautastērpu darināšanas iespējām, veidītem un izdomu.

Izstādi papildina sarīkojumu programma: pētnieku lekcijas, tiksānas ar tautastērpu darinātājiem un valkātājiem, kurāturu vadītas ekskursijas. Izstādē pieejamas nodarbes pirmsskolas vecuma bērniem. Ieja izstādē bez maksas. Izstādē apskatāma LNB darba laikā.

Izstādes kuratores Marianna Auliciema un Ieva Vitola.

Latviešu bērnudārza audzēkņi piedalās Bērnu svētkos Felbachā ap 1947. gadu.

Latviešu sestdienas skolas Ziemassvētku sarīkojums Lundā, Zviedrija 1955. gadā.

Bernhards, Milda un Laura Sāns Vācijā ap 1948. gadu.

Laura Bārtas tautastērpa Vācija 1947. gadā.

Laura Sāns pašas darinātā Bārtas tautastērpa Pasaules latviešu dziesmu dienās Gotlandē kopā ar Paulu Blūmkisti, gērbtu Lauras bērniņas Bārtas tērpa, 1979. gada.

Viso foto no Lauras Sānas personīgā archīva

Tautastērps bēgļu meitenītei

(Turpinājums no 6. lpp.)

aktivitātēs. Gandrīzkatrā nometnē izveidojās tā sauktā „mazā Latvija”, kur bija sava pamatskola vai vidusskola, teātra ansamblis, koris, tautas deju kopa un dažādas citas latviešu kultūru uzturošās nodarbinābas.

Daudziem latviešiem tas bija impulsīss sarūpēt sev tautastērpu. Tautastēri tika darināti gan nometnēs rīkotajās darbnīcās, gan brīvajā laikā. Pēckara gadu materiālu deficitā apstākļos nācās lietā izdomu, lai no dažādiem pielāgotiem audumiem taptu tautastērs. Visbiežāk bēgļu nometnēs tika darināti Bārtas, Nicas un Rucavas tēri, jo tos bija saīdzinoši vieglāk un vienkāršāk izgatavot.

Bārtas tautastērps trīsgadnieci

Nonākot bēgļu nometnē, Sānu ģimenei ierādīja dzīvokli daudzstāvu mājā, kur mitinājās arī citi latvieši. Mazā Laura gāja latviešu bērnudārzā.

Laura atceras, ka mamma šo Bārtas tautastēru darināja, kad viņai bija trīs ar pusi gadiņi. Mamma Milda tā izdomāja, jo Laurai taču vajadzēja tērpu, lai piedalītos latviešu bēgļu rīkotajos dziesmu svētkos Eslingenā 1947. gadā!

Materiālus tautastērpa izgatavošanai nebija viegli sagādāt. Taču Milda lika lietā izdomu un atrada visdažādākos audumus, kas būtu piemēroti tautastērpa izgatavošanai – melnie Bārtas brunči tapa no auduma, ko lietoja, lai aptumšotu logus uzlidojumu laikā. Sarkanais audums bija no „Hitlera” jeb nacistu karoga, kas tolaik vairs nebija neviens vajadzīgs. Savukārt kreklis tika pašūts no palaga.

Gadu vēlāk Milda ar Lauru bija iespēja pārvākties uz Lundu, Zviedrijā, kur Milda uzzērīz dabūja darbu slimnīcas laboratorijā. Bernhards pievienojās vēlāk, jo sākumā visai ģimenei netika dota atlauja kopā pārcelties uz Zviedriju. Kad Bernhards atbrauca, vi-

nam bija jāstrādā siltumnīcā un jāvāc gurķi. Laura gāja zviedru bērnudārzā, kur ātri iemācījās zviedru valodu. Vecāki viņu veda arī uz latviešu sestdienas skolu. Tā sākās Sānu ģimenes dzīve trimdā, jaunajā mītnes zemē Zviedrijā.

Vēl viens Bārtas tērps Zviedrijā

Kad Laura pieauga, viņa dzīvoja Stokholmā un turpināja iesaistīties latviešu sabiedrībā, dziedot Stokholmas latviešu kori. Šim nolūkam Laurai bija vajadzīgs siks tautastērps, un 1964. gadā Laura nolēma sev pagatavot Bārtas tērpu – tā paša novada tērpu, kādu viņa bija vilkusi, maza būdama. Ar Stokholmas latviešu kori Laura devās arī uz vairākiem latviešu dziesmu svētkiem Eiropā.

Lauras bērnības tautastērps tika rūpīgi glabāts. Pēc gandrīz trīsdesmit gadiem tas atkal bija redzams latviešu dziesmu svētkos – Laura to bija aizdevisi Zviedrijas latvietei Paulai

Latviešu bēgļu pastaigājas Felbachā 1947. gadā.

Foto no Lauras Sānas personīgā archīva

Blūmkvistei, lai viņa, skaisti uzposta, varētu piedalīties Pašsaules latviešu dziesmu dienās Gotlandē 1979. gadā.

Pavisam nesen unikālais bērna tautastērps kā Lauras Sāns dāvinājums nonācis muzejā un pētniecības centra „Latvieši pasaule” krājumā! Liels paldies par sadarbību Laurai Sānei un Elitai Priedītei!

Izstādes tapšanu atbalsta LR Ārlietu ministri-

ja, LR Kultūras ministrija, Sabiedrības integrācijas fonds, Valsts Kultūrkapitāla fonds, Rīgas Dome, Latviešu fonds, ziedojumi Ritas Grīsles Sējas piemībai.

Vairāk informācijas:
info@lapamuzejs.lv
29184594
<https://www.lapamuzejs.lv/uzvilkt-Latviju>•
Muzejs un pētniecības
centrs „Latvieši pasaule”

Skaļās lasīšanas sacensību finālā Rēzeknes reģionu pārstāvēs Evelīna Razguļaja

24. maijā Rēzeknes Centrālajā bibliotēkā notika Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensību 2. kārtā, kurā piedalījās 13 skolēni no Rēzeknes un Rēzeknes reģiona. Audzēkņus pavadīja bibliotekāri, pedagoģi, klases biedri un draugi.

Šogad Latvijā sacensības notiek jau sesto gadu 5. klašu skolēniem trijās kārtās: vietējās sacensības (februāris – maijs); reģionālais fināls (aprīļa beigas – vasara); nacionālais fināls (septembra beigas).

Reģionālā fināla dalībnieki: Emīls Lamba (Dricānu pagasta bibliotēka), Mārtiņš Bozovičs (Gaigalavas pagasta bibliotēka), Edvards Tārauds (Gaigalavas pamatskola), Egīls Jeršovs (Kaunatas pagasta bibliotēka), Marika Peļņa (Kaunatas pagasta bibliotēka), Alise Bergere (Maltais vidusskola), Artūrs Sokolovs (Rēzeknes pamatskola – attīstības centrs), Elizabete Navrova (Rēzeknes 5. pamatskola), Kristens Zeps (Rēzeknes 5. pamatskola), Evelīna Ribakova (Rēzeknes sākumskola), Evelīna Razguļaja (Rēzeknes sākumskola), Evelīna Matīsa (Viļānu vidusskola) un Patrīcija Svilāne (Viļānu vidusskola).

Dalībniekus vērtēja kompetenta žūrija šādā sastāvā: Rēzeknes novada bibliotēku informācijas speciāliste Valentīna Viša, Rēzeknes 2. bibliotēkas – RCB filiāles vadītāja Inta Anspoka, reģionālā laikraksta «Vietējā Latgales Avīze» žurnāliste, grāmatu redaktore Skaidrīte Svikša, dzejniece un šī gada Lasīšanas vēstnese Latgales reģionā Inga Kalva-Miņina un pārstāvis no Rēzeknes Nacionālo biedrību kultūras nama Sandis Proms. Kamēr žūrija skaitīja punktus, klātesošos priecēja ARPC «Zeimuļs» ģitāristu pulciņa dalībnieki kopā ar skolotāju Andri Repeli.

Rēzeknes reģiona Skaļās lasīšanas sacensības finālā 1. vietu ieguva Evelīna Razguļaja, 2. vietu ieguva Elizabete Navrova, bet 3. vietu – Artūrs Sokolovs.

Reģiona čempione Evelīna Razguļaja turpinās sacensības septembrī Gaismas pilī, kuru laikā tiks izraudzīts Valsts Lasīšanas čempions, informē Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensību Rēzeknes reģiona kuratore Sanita Aļberhta. □

Ludzā izglītoja par medijpratību

19. maijā Ludzas novada bibliotēkā publisko un skolu bibliotēku darbinieki piedalījās Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra (LNB BAC) īstenotajā senioru un bibliotekāru medijpratības kompetences projekta «Ar viedumu medijpratībā» seminārā.

Semināru mērķis ir pilnveidot Latvijas senioru medijpratības zināšanas un gatavību saskarsmē ar dezinformāciju un krāpnieciskiem ziņojumiem, lai viņi spētu atpazīt melus, krāpniecību un viltus ziņas. Tāpat svarīgi veicināt reģionu bibliotekāru un bibliotēku senioru auditorijas sadarbību, iedvesmojot jaunām aktivitātēm medijpratības jomā.

Ludzā senioru un bibliotekāru auditoriju uzrunāja LNB BAC medijpratības nozares eksperts Emīls Rotgalvis ar prezentāciju «Informācijas vide. Ko atcerēties senioram un bibliotekāram» un Latvijas Senioru kopienu apvienības priekšsēdētājas vietniece Lilita Kalnāja ar priekšlasījumu «Medijpratība senioriem». Par medijpratību, reģionālā medija specifiku un tā lomu sabiedrības izglītošanā stāstīja laikraksta «Vietējā Latgales Avīze» žurnāliste Inga Kaļva-Miņina, atklajot ziņu veidošanas procesu.

Aprīlī un maijā piecās Latvijas reģionu bibliotēkās – Smiltenē (20. aprīlis), Jēkabpils pilsētas bibliotēkā (17. maijā), Ludzas novada bibliotēkā (19. maijā), Naujenes bibliotēkā (24. maijā) un Krāslavas novada centrālajā bibliotēkā (25. maijā) – ir aizvadīti projekta «Ar viedumu medijpratībā» semināri. Krāslavā klātesošos par mediju nozares specifiku ar prezentāciju «Žurnālistikas virtuve jeb kāpēc jālasa avīzes» izglītoja laikraksta «Vietējā Latgales Avīze» žurnāliste Egita Terēze Jonāne.

Foto no Ludzas novada bibliotekas arhīva

No kreisās: žurnāliste Inga Kaļva-Miņina, LNB BAC medijpratības nozares eksperts Emīls Rotgalvis, Latvijas Senioru kopienu apvienības priekšsēdētājas vietniece Lilita Kalnāja un Ludzas novada bibliotekas direktore Elita Zirne

Jāuzsver, ka tiešsaistē (www.biblioteka.lv) ir pieejams informatīvs materiāls «Ar viedumu medijpratībā: padomi bibliotekāriem darbā ar senioriem», kas sagatavots Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centrā, piesaistot līdzautorus gan ar teorētisku, gan praktisku pieredzi, un tapis ar Kultūras ministrijas atbalstu.▼

Bibliotēkas būvniecībai naudas nav

Ne viens vien alūksnietis redakcijā vērsies ar jautājumu, kad beidzot novadam būs sava jauna bibliotēka, ar normālām piekluves iespējām visām iedzīvotāju grupām. "Kad sāksies bibliotēkas celtniecība? Vieta un ēka šim nolūkam izvēlēta jau pirms diviem gadiem," redakcijai jautā alūksnietis Oskars Mitrofānovs.

Alūksnes novada domes priekšsēdētājs Dzintars Adlers, atbildot uz šo jautājumu, atklāj, ka skicu konkurss jaunas bibliotēkas ēkas projektam noslēdzās nesekmīgi. To noraidīja ne jau pašvaldības domes vadiba, bet vērtēšanas komisija - neatkarīgie speciālisti, arhitekti, profesionāļi, kuri atzina, ka minē-

tajā konkursā uzvarētāju nav. "Pašlaik plānojam izsludināt jaunu skicu konkursu, kas ilgs gadu vai pusotru, tikai pēc tam var sākties būvniecība. Tas gan ar nosacījumu, ja tam būs finansējums, kura pašvaldībai pašlaik nav," saka Dz. Adlers un piebilst, ka šādu projektu varētu realizēt tikai ar āreju finansiālu atbalstu.

Kā zināms, jaunas bibliotēkas izbūvei izvēlēta vieta ēkā pašā Alūksnes vēsturiskajā centrā. "Pašvaldība nevar atļauties šo ēku būvēt "pa lēto", sasteigtī, tā, lai tikai ātrāk tā tiktu nodota ekspluatācijā. Blakām ir arī citas vēsturiskās ēkas ezera krastā, piemēram, Kultūras centrs un Mākslas skola, teptat arī Pilssala, tādēļ arī bibliotēkas celtniecības idejai jābūt tādai, lai tā ie-

kļautos vēsturiskajā centrā un pa pildinātu to. Lai cilvēki teiktu - jā, tas ir tas, ko mēs gaidijām un vēlējāmies šajā vietā redzēt," piebilst domes priekšsēdētāja vietnieks tautsaimniecības jautājumos Drusis Tomsons.

Dz. Adlers arī uzsver, ka pašvaldības Plānošanas un attīstības nodāļa primāri strādā pie tiem projektiem, kuru realizācijai finansējums jau ir. Kā zināms, arī šajā nodalā ir darbinieku trūkums, tādēļ tikai tad, kad esošajiem ir laiks, viņi strādā pie projektiem, kas pašlaik ir tikai idēju līmenī. "Novadā pašlaik realizēti un ir procesā ievērojams skaits projektu, tādēļ visu vienlaicīgi paveikt nav iespējams," saka Dz. Adlers. AMZ

Aivita Lizdika

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas

Datums: 27-06-2023

LGB ar padomiem ikdienai dalījās dziednieks Andris Vētra

Neilgi pirms Jāņiem Limbažu Galvenajā bibliotēkā (LGB) ar interesentiem tikās cēsnieks, fotogrāfs, reiki skolotājs-dziednieks Andris Vētra. Viņš mūspusē ir diezgan biežs ciemīš, jo dodas fotografi un atpūsties uz Tāju. Turienes bibliotēkā viņam bijusi arī bilžu izstāde un vienā pasākumā demonstrējis staigāšanu pa stikliem ar basām kājām. Jau ilgus gadus A. Vētras daudz kur dabā visos gadalaikos uzņemtās fotogrāfijas tiek publicētas žurnālā *Zintnieks*. Ar fotografēšanu sācis nodarboties 10 gadu vecumā. Dziedniecībai pievērsies, kad ieinteresējies par fantastiku – padomju laikā izlasījis daudz grāmatu. Bijis arī Tautas frontes grupas vadītājs, vieglātlets Latvijas jauniešu izlašē un sporta skolotājs. – *Uzreiz nezināju, ka būšu dziednieks. Apguvu kursos Kosmosa likumus. Pēc vienas jubilejas saņēmu zvanu no kādas kundzes, ka esmu sēdējis blakus un viņa kluvusi vesela. Tad sāku speciāli par to mācīties, ko un kā drīkst darīt*, – stāsta dziednieks. Kovidlaikā savas spējas licis lietā arī attālināti, pašam par lielu pārsteigumu, tas darbojies. Viņam esot apmēram 19 mācekļu.

Tikšanās laikā A. Vētra dalījās savās tēzēs jeb padomos ikdienai, uzsverot, ka dzīve ir jāmācās, tostarp nemot vērā gan savas, gan citu klūdas. Leteikums, vakarā ejot gulēt, nolikt glāzi ūdens pie gultas. Nekts laikā tur notiek dažādas enerģiju apmaiņas, ūdens uzlādējas. No rīta pamostoties, var pārdomāt savus sapņus, tos pierakstīt, padzert enerģētiski uzlādēto šķidrumu. Vēl viņš iesaka ūdenim (vislabāk akas vai avota) pievienot kādu auga lapi-

Fotogrāfs, reiki skolotājs-dziednieks Andris Vētra uzsvēra, cik svarīgi ir mācīties dzīvi, nemot vērā gan paša, gan citu klūdas

nu, ziedītu, zariņu; tāpat vērtīgs esot tāds dzeramais, kas sasaldēts un tad atlaidināts. – *Mosties ar smaidu dvēselē un sejā, prieccājies par pasauli, esi priečīgs visu dienu! Tas viss uzlabo veselību*, – teic dziednieks. Nākamais aicinājums – sasveicināties ar Dievu, Sauli, Kosmosu, Zemi, stihiju gariem, savu sargengeli un sev tuvākajām gaismas būtnēm, lūgt, lai palīdz ikdienas gaitās, medītēt, pavingrot, cik iespējams. Vēl var noskaloties aukstā ūdenī, norīvēties, iedegti sveci, izkvēpināt telpu ar kadiķi vai citām dabīgām vielām. – *Domā tikai*

labas domas. Ja uzrodas slikta, paskaiti Tēvreizi, kaut fragmentu, centies atcerēties kaut ko pozitīvu no pagātnes, – skan nākamā tēze. A. Vētra rosināja domāt līdzī, ar kādu mērķi runājam un rīkojamies; ja tāda nav, labāk paklusēt un nedarīt. Dieňā lietot tikai pozitīvus teicienus; ja kāds ir aizskāris, vēlams izrunāties divātā, nevis citiem dzirdot. Ja gadās kādam nodarīt pāri, lūgt piedošanu tiesajā kontaktā vai no attāluma, kamēr sirdī sajūtams vieglums.

Ilvas BIRZKOPES
teksts un foto

Avots: Auseklis

Datums: 28-06-2023

Pabeigts remonts Kraukļu bibliotēkā

Maija izskanā Cesvaines pagasta bibliotēkā Kraukļos noslēdzās remontdarbi. Ir izremonta daļa bibliotēkas grīdas, kuru spēcīgi bija bojājis laika zobs un sēnites. Vienlaikus tika demontažēta vecā krāsns, kas savu laiku bija nokalpojusi, un mūrēta jauna malkas krāsns.

Katram darbam nepieciešams noslēgums, tādēļ, lai novērtētu veikumu un vēlētu turpmāku izdošanos, bib-

liotēkā pulcējās pārvaldes pārstāvji, Madonas un Cesvaines bibliotēkas darbinieki.

Kopīgi tika aplūkota vecās skolas ekspozīcija un citas Kraukļu bibliotēkas telpas. Ikviens interesents ir aicināts paviesoties Kraukļos un, apmeklējot Kraukļu skolas ekspozīciju ar seno inventāru, iejusties skolēna ādā.

Linda Vanaga,
autore foto

Cesvaines pagasta bibliotēkas Kraukļos vadītāja Larisa Maligina saņem sveicienus un laba vēlējumus

Izstāde „Ērikam Lācim – 85” Kraukļu bibliotēkā

Ēriks Lācis (28.06.1938.–26.06.2005.) – kinorežisors, scenāriju autors. Izstāde veltīta Ērika Lāča 85. dzimšanas dienas atcelei. Ar foto un informatīvajiem materiāliem atspoguļoti novadnieka dzīves un radošās darbības gadi.

Tautas folklorā palikuši divi skaisti teiceni no kinofilmas „Dāvana vientuļai sievietei”: „Kņopienei volga!” un „Runčuk, nemūžam!”.

Izstādes veidošanā izmantoti materiāli no Kraukļu bibliotēkas grāmatu fonda un novadpētniecības krājuma, kā arī interneta resursi. Ekspozīcija: 12 planšetu (100 × 70 cm).

Līdz 30. jūnijam bibliotēkā apskatāma arī Bruno Podiņa sērkociņu kastīšu kolekcija.

Avots: Cesvaines Ziņas

Datums: 06-2023

KULTŪRA

AKREDITĒTAS KRĀSLAVAS NOVADA BIBLIOTĒKAS

Maijs bibliotekāru ikdienā ir profesionālu rīcību un izaicinājumu laiks. 17 un 18. maijā notika Krāslavas novada bibliotēku atkārtota akreditācija, kas tiek organizēta reizi piecos gados. Tas bija bibliotēku darbības kvalitātes vērtējums. Tika vērtēts gan bibliotēku ēku, telpu un krājumu stāvoklis, gan finansiālais un materiālais nodrošinājums, darbinieku kvalifikācija un bibliotēku darbības stratēģija, pakalpojumi un citi bibliotēku attīstībai nozīmīgi kritériji, pēc kuriem nosakāma bibliotēkas atbilstība iedzīvotajū vajadzībām un interesēm.

Akreditāciju veica Latvijas Bibliotēku padomes izveidotā Bibliotēku akreditācijas komisija, kurās sastāvā bija eksperti: Zinaida Rabsa – Jēkabpils novada Galvenās bibliotēkas direktore, Skaidrīte Dapījēviča – Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore vietniece un Vanda Bērziņa – Kultūras ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodalās vecākā eksperte.

Pirms akreditācijas tika ieguldīts liels darbs gan akreditācijas norisei nepieciešamo dokumentu sagatavošanā, gan bibliotēkas krājuma sakārtošanā, gan infrastruktūras uzlabošanā. Krāslavas novada bibliotēkām tā bija jau trešā akreditācija. Tapēc Bibliotēku akreditācijas komisija

klātienē apmeklēja 12 pagastu bibliotēkas, pārējo 8 pagastu bibliotēku vadītāji ieradās uz intervijām Krāslavas novada Centrālajā bibliotēkā un Dagdas bibliotēkā.

Viena no pozitīvākajām akreditācijas pušēm ir iespēja sapņtīt bibliotēku nozares profesionālu vērtējumu, konsultācijas un ieteikumus, kā panākt vēl labāku rezultātu, izmantojot jaunus resursus. Kopumā bibliotēku darbs tika novērtēts pozitīvi. Komisijas locekļi atzīmēja, ka bibliotēkas bija labi sagatavotas akreditācijas procesam. Komisija bija pafikāni pārsteigta par bibliotēku darbinieku profesionālu pieeju darba procesiem, radošo garu un prasmīgām sev apkārt vietējos cilvēkus, organizējot dažadas aktivitātes. Ipaši tika uzteikta iepriekšējās akreditācijas atzinumos ieteikto ieteikumu izpilde visās bibliotēkās, sasniegtais progress bibliotēku attīstībā, darbs ar bēriem, publicitāte sociālajos medijos, atsevišķā bibliotēkās novadpētniecības darbs un elektronisko datu bāzu izmantošana. Bibliotēku pārbaudes gaitā tika norādīts uz darba jomām, kurām būtu jāpievērš lielāka uzmanība nākotnē. Katrai bibliotēkai tie bija savī ieteikumi, tomēr bija arī kopīga norāde visām: rast iespēju datortehnikas normaijai

lietotājiem, palielināt finansējumu grāmatu iegādei, aktivizē strādāt pie krājuma saturiskās analīzes, veidojot to racionālu un mūsdienīgu, kā arī plašāk izmantot bibliotēku sistēmas „ALISE” piedāvātās iespējas.

Otrās dienas noslēgumā komisijas eksperti tikās ar novada pašvaldības vadību. Sarunas gaitā komisijas locekļi izteica viedokli, ka pašvaldību ir izvēlējusies pareizo ceļu bibliotēku darbības sakārtošanā. Komisija

ar pašvaldības pārstāvjiem pārrunāja arī atsevišķus jautājumus, kur vēl būtu nepieciešamas pārmaiņas un uzlabojumi, tostarp, atalgojuma palielināšana bibliotekāriem un pilnu slodžu nodrošināšana, dažu bibliotēku pārvietošana uz citām telpām. Eksperti uzsvēra, ka ir redzams novada galvenās bibliotēkas ieguldītais apjomīgais darbs, strādājot ar pagastu bibliotēkām un sniedzot visāda veida pārīdzību.

Kārtējā Latvijas Bibliotēku padomes sēdē tiks apstiprināti bibliotēku akreditācijas komisijas atzinumi par to, ka visas apsekotās bibliotēkas atbilst akreditācijas nosacījumiem un akreditācijas rezultātā bibliotēkām tiek piešķirts vietējās nozīmes bibliotēkas statuss.

Valentīna Magidas,
novada centrālās bibliotēkas
direktore
Anatola Kaušķa foto

Avots: Krāslavas Vēstis

Datums: 06-2023

Naukšēnu pagasta bibliotēkai – 110

Naukšēnu Mūzikas – Palīdzības biedrības bibliotēka dibināta 1913. gadā. Tā atrodas Naukšēnu pagasta Mirku 1. pakāpēs pamatskolas telpās. Bibliotēku drīkst lietot tikai Mūzikas – Palīdzības biedrības biedri. Grāmatu izsniedz uz vienu mēnesi. Laiķā no 1914. līdz 1918. gadam bibliotēkā ir 211 sējumi. 1914. gadā reģistrēti 48 lasītāji; 45 lauksaimnieki un 3 skolotāji. Sāja gadā izsniegtā 191 grāmata, vidēji vienai personai 4 grāmatas. 1914. gadā bibliotēkā atrodoti ūzumā «Domas» un «Drava». Kara laikā bibliotēka nedarbojas un tiek izvāzata un saplēsta 91 grāmata. No 1920. gada bibliotēka atsak darbu.

1923. gadā Kultūras fonds piešķir 44 grāmatas un biedrība par saviem līdzekļiem iegādājas 80 grāmatas, tomēr tas nespēj apmierināt lasītāju prasības. 1924. gadā bibliotēka atrodas pagasta valdes kancelejā. Bibliotēkā ir 638 sējumi un ap 100 lasītāju. Bibliotēka darbojas katru dienu. Tieks pasūtīti vairāki žurnāli: «Domas», «Ritums», «Latvju Grāmata», «Jaunības Tekas».

1926. gadā nodiniba jaunu biedrību – Naukšēnu Izglītības biedrību. Tās pārziņā tiek nodoti visi Mūzikas – Palīdzības biedrības iepāsumi.

1935. gadā bibliotēka darbojas reizi nedēļā divas stundas. Krājumā ir 729 grāmatas. Pārziņa pienākumus veic skolotājs A. Kirsīs.

Vācu laikā bibliotēka atrodas skolas telpās. Galvenais grāmatai pārziņis ir direktors H. Vēlinš.

1945. gadā par bibliotekas vadītāju sāk strādāt Valentina Sūna. No 1949. gada bibliotēka atrodas

«Doktorātā» telpās – 12 m² liela. Tieks atvestas grāmatas no skolas. Pāri par 1000 joti labu Latvijas laikā izdotu grāmatu. Kopā bibliotēkā ir 2152 grāmatas un 201 lasītājs.

No 1951. gada bibliotēka atrodas ciema izplūdīkotējas telpās «Strēlniekos». Sākumā telpu kopplatība ir 20 m², tad 24 m², 1989. gads – 30 m². No 1959. gada 45 m².

Padomju gados bibliotēkas krājums palielinās strauji. Ienāk daudz nevērtīgais literatūras. Bibliotēkas krājums pieaudzēs pāri par 4,5 tūkstošiem. Bibliotekāre Valentīna Sūna par labu darbu vairākkārt saņemusi republikas Kultūras ministrijas un rajona Kultūras nodalas apbalvojumus. 1978. gadā, pēc nostrādātajiem 33 gadiem, Valentīna Sūna aiziet pensijā.

No 1978. gada 1. aprīļa par Naukšēnu bibliotēkas vadītāju sāk strādāt Brīgita Cericā. Bibliotēkas telpas nepiemērotas krājumam – tas pieaudzis līdz 11258 eksemplāriem, un ir 419 lasītāji. Krājums nav pārkātam. Astoņos dešimtajos gados populāras ir Dzejas dienas. Vispirms tiek aicināti Rūjienas puses literāti – Kārlis Kalnietis un Valdis Rūja. Sevišķu atsaucību gūst tīkšanās ar rakstnieci Zentu Ērgli – jaunā kultūras nama zāle pārpildīta.

«Jāsaka gan, ka rajonā nav vairs mazākas telpas kā Naukšēnu bibliotēkai. Glūži kā putna ligzda, kur 1945. gadā bija 2 tūkstoši grāmatu, tagad – 15 tūkstoši. Ne apgrēzties. Mums rāda jaunos, zālē ieauģušos izplūdīkotējas pamatus, kur pārcelēs arī bibliotēka.» (Liesma, Nr.167, 25.10.1988.)

1993. gada 1. novembrī bibliotēkā sāk darbu jaunajās telpās. Telpas platība 204 m². Krājums pieaudzis līdz 16000, lasītāju skaits ap 400.

1997. gada 31. janvāri bibliotēkā viesojas Valsts prezidents Guntis Ulmanis. Prezidents bibliotēkai dāvina grāmatu «Novadpētniecība ir Brigitas Cerīja sirdsīcta. Ar tematisko pasākumu rikošanu Brigita īpaši neizraujas, toties tiek rikotas daudzveidīgas izstādes. Brigitas Cerījas darbs valrākāk atzītināti novērtēts gan rajonā, gan pagastā. Pēc 35 nostrādātajiem gadiem bibliotēkā Brigita Cericā dodas pelnītā atpūta.

No 2013. gada 10. septembrī bibliotēkā prieslēdz internetu. 2005. gada bibliotēkā ir 4 datori, printeris, kopētājs.

2005. gada 26. janvāri bibliotēkā notiek grāmatas «Pirmais Naukšēnu vidusskolas direktors Herberts Vēlinš» un 2013. gada 26. oktobra grāmatas «Ilgāgējais Naukšēnu vidusskolas direktors Oļegs Treijs» atvēršanas svētki. Abu šo grāmatu autore Brigita Cericā.

2008. gada projekta «Publisko Interneta pieejās punktu attīstība Valmieras rajona» ietvaros tiek veikts telpas remonts: krāso siecas, nomaina grīdas segumu, iekarinātie griesti, jauns apgaismojums. Logiem pieliktas žālūzijas, izgatavotas un uzstādītas jaunas mebeles un datortehnikas nodrošinājums. Sāja gada tiek saņemti arī 3TD datori, multifunkcionāla iekārta kopēšanai, skenešanai un drukāšanai.

Brigitas Cericā bibliotekā strādājot.

Valentīna Sūna bibliotekā strādājot.

kā arī bezmaksas piekluve internetam. Līdz ar to strauji pieauga bibliotekās apmeklētāju skaits.

No 2008. gada bibliotēkā strādā vienotā informācijas sistēmā «Alise». No 2010. gada bibliotēkā sākas pasākumu cikls «Seno gadi stāsti». Pasākuma mērķis – rasi materiālus pagastā vesturei. Tā tiek savākti un apkopoti materiāli par Naukšēnu mužu, kohloza vesture, skolas Naukšēnu pagastā un citi. Novadpētniecība ir Brigitas Cerīja sirdsīcta. Ar tematisko pasākumu rikošanu Brigita īpaši neizraujas, toties tiek rikotas daudzveidīgas izstādes. Brigitas Cerījas darbs valrākāk atzītināti novērtēts gan rajonā, gan pagastā. Pēc 35 nostrādātajiem gadiem bibliotēkā Brigita Cericā dodas pelnītā atpūta.

No 2013. gada 1. jūnijā par Naukšēnu pagasta bibliotēkas vadītāju sāk strādāt Sarmite Praudīpa. Protams, jauna slota nāk ar kau to jaunu. Bibliotēka klūst par mazo kultūras centru. Papildus ikdiennes darbam tiek rikotas teatrmēsas nodarbinābas pirmsskolas vecuma bērniem un skolēniem. Tie organizēti pasākumi gēmēnām, Bērni, jaunieši un vecāki aktīvi iesaistās LNB laistveicināšanas projektā «Bērni, jaunieši un vecāku žūrijā». Par tradīciju kļuvis Skatutes runas konkursā ar lielu dalībnieku skaitu. Ipaši iecīlētie pieaugušājam apmeklētājam kļuvis pasākumu cikls «Mūsu viesis», kurā piedāvās Latvijā populāri dažādu profesiju pārstāvji. To skalts ap 50, tāpēc visus nosaukt nevarēšu, bet dažus pieminēšu: Uldis Dumpis, Kris-taps Rasims, Jēkabs Reinis, Akvelīna Livmane, Regina Devīte, Anatolija Danilāns, Aina Poīša, Lolita Neimanē, Gunārs Jakobsons, Sandra Glāzupa, Daiga Mazvērīte u.c.

Ipaši saikne izveidojās ar Pa-sauļes latviešu klaidogu brālību. Līdz ar to bibliotēkā viesojušies daudzi pasaules apceļotāji: Péteris

Bibliotēka visos laikos bijusi informācijas, izglītības un kultūras iestāde, kuri labprāt apmeklē gan lieli, gan mazi.

Tā kā precīzi bibliotēka dibināšanas datums nav zināms, tad svētkus svinēsim saulgrēžu laikā – 21. jūnijā. Gaidot svētkus, būs ieskaņas pasākumi: gatavojums grāmatzīmes kopā ar mākslinieci Diāmu Hofmani, bet uz lustigu sadziedāšanu aicinās Liga Silīja. Svētku galvenais pasākums 21. jūnijā Naukšēnu mužā, kad naukšēniešiem pievienosies arī Valmieras novada bibliotekāri.

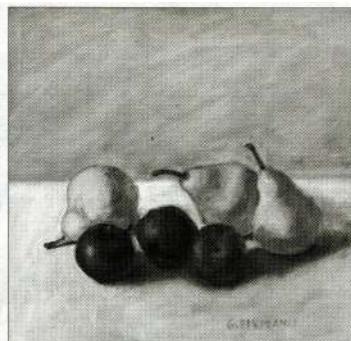
Sarmīte Praudīpa,
Naukšēnu bibliotēkas vadītāja

GUNĀRS BIKMANIS, glezna «Klusā daba ar dāļijām», eļļa uz audeklu.

KLUSĀ DABA AR ZIEDIEM. Eļļa uz kartonu.

KLUSĀ DABA. Eļļa uz audeklu ar kartonu. Foto no personiskā arhīva

Māksla paņem un neatlaiž

Valentina Brūniņa

Atjaunošas atkārtoties, bet atkal ir iemesls teikt, ka Kocēnos radoši izpausties gribušo un varošu cilvēku ir daudz. Par to liecina kaut vai kārtējā vietējo mākslinieku darbu izstāde, kas šodien 7. jūlijam vēl skatāma pagasta bibliotēkā. Viens no autoriem ir istens kocēnietis, programmatētājs pēc profesijas – GUNĀRS BIKMANIS.

Kā sākāt tā pa npielnotu gleznot?

Pēdējoreiz biju gleznojis pamatskolā, bet iekšēji vēlmi šādi izpausties biju sevi noglabājis. Sanāca tā, ka, Rīgā strādājot par programmatētu, pusdienlaikā bija brīva stunda un laika atlīka arī pastaigai pa Vecrīgu. Tur bija dažas galerijas, kurās mainījās ekspozīcija, bija interesanti iejet un paskatīties, kas jauns. Skatot gleznas, pārņēma tādas savādkās sajūtas – tās mani uzrunāja. Tolaik viena draudene izstāstīja, ka apmeklē

Latvijas Mākslas akadēmijas vakara sagatavošanas kursus. Tur esot joti interesanti – ir gleznošana, zīmēšana un citāda radoša darbošanās. Izdomāju, ka tas arī mani interesētu, ka varētu pamēģināt. Piezīmju, pieteicos kursim, mani pieņēma, vakaros sāku kursus apmeklēt.

Kā kursos veicās?

Sagatavošanas kursos man joti patika, tieši gleznošana ar eļjas krāsām, ko līdz šim nebiju pamēģinājis. Turpreti zīmēšana joprojām ne īpaši patīk, jo ar zīmuli ilgi jaistīho, darbs tik ātri neraisa.

Tur bija liela kompānija, dažreiz telpā pat nebija vietas. Gleznas mācīties grībētu bija tik daudz, ka vajadzēja domāt, kā kuram nostāties, lai tiktu tuvāk uzstādījuma kompozīcijai.

Katra semestra beigās bija jaizliek darbi uz vērtēšanu. Var teikt, ka atzīmes man kā iesācējam bija joti labas.

Ko pašam vislabāk patīk gleznot?

Vairāk tomēr man patīk gleznot kluso dabu, jo uzstādījums atrodas uz vietas un pa brīfām var pārējumā atpūtais brīdi, padomāt. Aivanas nedaudz esmu gleznojis, bet tikai no fotografijām, jo dabā dotoles ar to krāsi kasti kaut kā negribas. It kā varētu, bet pats saprotu, ka man nav sasniegts tāds līmenis, lai varētu gleznot no dabas, arā. Lai rezultāts sanāktu pietiekami bauðams, ir jābūt akadēmisko zināšanu bāzei.

Ari fotografējot jānorise kāstākais, interesantākais moments?

Man liekas, ka tās ir vienkārši. Dabā safotografē, atnā mājās, pārkopē tās fotogrāfijas uz datora, un, skatoties tās cauri, jau var novērtēt, kura fotogrāfija ir sanākusi, kura ne. Ar laiku acs jau ir pīsauta, jau saproti, kura vieta nostāties, lai iekadrētu kadru. Ar fotogrāfēšanu es nodarbojos jau kādus četrpadsmit gadus. Noder arī internetā atrastie mācību materiāli par fotogrāfēšanu, zīmēšanu, aka-

dēmisko gleznošanu, protams, arī pieminētie gleznošanas vakara sagatavošanas trīsgadīgie kursi, kurus gan esmu apmeklējis tikai pusotru gadu, jo sākoties ekonomiskajai krizei, pārcēlos uz Valmieru.

Vai ir mēģināts kaut ko uzgleznot datorā?

Ir mēģināts, bet tas nav tā, kā gleznot ar otu. Dators ir kādu cilvēku programmatūrā pēc viņu prāta, bet es vēlos gleznot tā, kā esmu iecerējis, un tas neizdodas. Uz audeklu sanāk. Tehnoloģijas, programmatūra, tomēr vēl nav tik tālu attīstījusies, lai varētu gleznot kā uz audeklu. Datorā gleznes nešanāk pietiekami dabiskas. Protams, ir cilvēki, kas nodarbojas ar digitālo mākslu, bet vēlamo līmeni tomēr nevar sasniegst.

Iegriežoties vietējo mākslinieku darbu izstādei Kocēnu bibliotēkas telpās, uzmanību pievērsa glezna «Klusā daba ar ziediem».

Ar šo gleznu bija tā, ka man joti patīk un uzrunā Leo Svempa darbi. Grībēju

ko līdzīgu uzgleznot. Vairākas reizes, mācoties no viņa, esmu mēģinājis akvarelli, bet šī glezniņa ar pulķēm krūķā, trauku, abolu jau tapusi ar eļjas krāsām.

Kad gleznošanai tiek atvēlēts laiks?

Gleznošanai laiks jāvēlēt tad, kad ir grībēšana gleznot, pretējā gadījumā velamais rezultāts nesaņās. Bieži tas nenotiek, bet, kad vēlēšanās uzņāk, tad aizrauj uz ilgāku laiku. Cenšos nevelēt visu laiku vienam darbam, mēģinot iekļauties divās trijās stundās, jo, kad jau veidojas nogurums, zūd degsme strādā, domas aizklīst kaut kur citur, darbs neveicas.

Kā ar krāsām? Gleznošana laikam ir diezgan dārgs hobis?

Krāsas man iekräjušas, eļjas krāsas neesmu pircis jau kādus trīs gadus, akvareļkrāsas gan pagājušajā gadā nopirku. Rāmjušā zām gleznām esmu pats izgatavojis, bet lielākā daļa nav ierāmēta, nav bijusi vajadzība. Dāvinājis savus darbus esmu tikai diviem

cilvēkiem – mammai un labākajam draugam ar draudzeni. Domāju, ka vēl nesmu sasniedzis pietiekami augstu līmeni, bet ar laiku tomēr progresēju, izanalizējot lepiņķējtos gados tapušās gleznas, saprotu, ko vajadzētu pielabot. Dažu pat gribas kaut kur paslept... Tas pats ar fotogrāfijām – cenšos iepriekšējās kļūdas nepieejaut.

Arvien uzlabojot savas prasmes, ko gribas sasniegt?

Daudz skatos akadēmisko gleznošanu un zīmēšanu internētā, taujau darbus veidot citādākā manierē. Grībētu pašmācības ceļā sasnieti līmeni, kāds ir akadēmiskajā gleznošanā. Bet vēl daudz jāmācis, jāapgūst visādi knifipi.

Varbūt ir arī doma par personālizstādi?

Varetu, bet labu, publiski izstādāmu darbu vēl nav tik daudz. Tam būtu jāvēlēt vairāk laika... Bet, ja kādam ir interese, manus jau esošos darbus var apskatīt arī Instagramā.

Avots: Liesma
Datums: 20-06-2023

Pārcels Emburgas bibliotēku

IEVA VILMANE

Ar Saldus novada domes deputātu piekrišanu iesāktas fundamentālas pārmaiņas Cieceres pagasta Emburgas bibliotēkā.

22. jūnijā Saldus novada domes sēdē Saldus novada bibliotēkas direktore Margarita Marcinkeviča izklāstīja apsvērumus, kādēļ krasī izmainīs bibliotekāro pakalpojumu sniegšanu Cieceres pagastā. Viņa paskaidroja: kopš 2019. gada lejupslīde konstatēta visiem nozīmīgākajiem bibliotēkas darba rādītājiem; Emburgas bibliotēka aptver tikai tos pagasta iedzīvotājus, kuri dzīvo Emburgā un

Oškalnos; vides pieejamība kritizējama, jo bibliotēka atrodas otrajā stāvā, uz to jākāpj arī pa ārpusē ierikotām metāla kāpnēm; telpas tiek nomātas, tādēļ izmaksu ziņā Emburgas struktūrvienība ir otra dārgākā aiz Saldus novada bibliotēkas.

M. Marcinkeviča sacīja, ka bibliotekārie pakalpojumi pagastā netiks pārtraukti. Kopš oktobra tiekot izmēģināta mobilā bibliotēka, kura ierodas

pie lasītājiem mājās. Tajā apkalpoti vairāk cilvēku nekā stacionārā bibliotēkā. Plānots, ka līdz 31. augustam Emburgas bibliotēkas krājumu pārcels uz Saldus novada bibliotēku; Cieceres pagastam arī turpmāk paredzēta nauda jaunu grāmatu iegādei un preses izdevumu abonēšanai, saglabās bibliotekāra štata vietu.

Latvijas Bibliotēku padome izmaiņas akceptējusi, taču Saldus novada domes deputāte Indra Rassa balsoja pret lēmumprojektu. Viņasprāt, nav pareizi Cieceres pagastā likvidēt vienīgo kultūras iestādi un stacionārā bibliotēka saglabājama, jo tai ir vairāk nekā 100 lasītāju. "Lēmumu neizprotu," deputāte bija lakoviska. ■

Avots: Saldus Zeme

Datums: 27-06-2023

Akreditētas Siguldas novada bibliotēkas

5. aprīlī norisinājās Siguldas novada bibliotēku atkārtota akreditācija, kās tiek organizēta reizi piecos gados. Tas bija bibliotēku darbības kvalitātes vērtējums. Tika vērtēts gan bibliotēku ēku, telpu un krājumu stāvoklis, gan finansiālais un materiālais nodrošinājums, darbinieku kvalifikācija un bibliotēku darbības stratēģija, pakalpojumi un citi bibliotēku attīstībai nozīmīgi kritēriji, pēc kuriem nosakāma bibliotēkas atbilstība iedzīvotāju vajadzībām un interesēm.

Siguldas novads

Akreditāciju veica Latvijas Bibliotēku padomes izveidotā Bibliotēku akreditācijas komisija.

Viena no pozitivākajām akreditācijas pusēm ir iespēja saņemt bibliotēku nozares profesionālu vērtējumu, konsultāciju un ieteikumus, kā panākt vēl labāku rezultātu, izmantojot jau esošos resursus. Kopumā bibliotēku darbs tika novērtēts pozitīvi. Komisija ir izteikusi labus

vērtējumus bibliotēkām. Komisijas locekļi atzīmēja, ka bibliotēkas bija labi sagatavotas akreditācijas procesam. Komisija bija patikami pārsteigta par bibliotēku darbinieku profesionālo pieejumu darba procesiem, radošo garu un prasmi pulcināt vietējos cilvēkus, organizējot dažādas aktivitātes.

Bibliotēku akreditācijas komisijas atzinums: visas apsekotās bibliotēkas atbilst akreditācijas nosacījumiem. Tādējādi akreditācijas rezultātā bibliotēkām tiek piešķirts vietējās nozīmes bibliotēkas statuss.

Siguldā trešo sezonu uzsāk velobibliotēka

Siguldas novada bibliotēka vasaras sezonā – no jūnija līdz augusta beigām – saviem lietotājiem piedāvā videi draudzigu grāmatu un citu izdevumu piegādi uz mājām ar īpašu grāmatu velosipēdu "Siguldieši lasa". Velobibliotēka kā pakalpojums darbosies visā Siguldas pilsētā.

Siguldas novads

Vasaras sezonas laikā pakalpojumu aicināti izmantot iedzīvotāji, kuriem nokļūšana lidz bibliotēkai ir apgrūtināta, – seniori un ģimenes ar maziem bērniem.

Velobibliotēka darbosies otrdiennās un ceturtdiennās no plkst. 11.00 līdz 15.00 Siguldas pilsētas robežās. Velobibliotēkas pakalpojums tiek nodrošināts sadarbībā ar skolēnu vasaras nodarbinātības programmu.

Velobibliotēkas pakalpojumu lūgums iepriekš pieteikt Siguldas novada bibliotēkā, zvanot uz tāluļa numuru 67973258.

FOTO: SIGULDAS NOVADA BIBLIOTEKĀS ARHĪVS

Avots: Siguldas Novada ziņas

Datums: 27-06-2023

Iedvesmojas un rada

Uz projekta un radošo darbu konkursa "Iedvesma. Redzēt, dzirdēt un just" noslēguma pasākumu Pļaviņu bibliotēkā pulcējās konkursa uzvarētāji un viņu atbalstītāji. Balvas sarūpēti pašdzēja gan Aizkraukles novada pašvaldība, gan vietējais uzņēmums — mini zoo "Karlīnas".

ZANE STEPRĀNE,
PĻAVIŅU BIBLIOTĒKAS
BĒRNU APKLPOŠANAS NODAĻAS
BIBLIOTEKĀRE

Konkursam tika iesniegti gan bērnudārza grupu darbi, gan individuālie bērnu un pieaugušo zīmējumi, dzeja un proza.

Žūrijā darbojās Pļaviņu bibliotēkas vadītāja Ineta Grandane, Pļaviņu Mākslas skolas direktore Ieva Ušacka un Pļaviņu vidusskolas Valodu jomas metodiskā komisija.

Pirmsskolas bērnu kategorijā par uzvarētājiem tika atzīti pirmsskolas izglītības iestādes "Jumītis" grupa "Vārpīpa" un iestādes "Bērzinš" grupa "Pūcītes", šo grupu bērni patēriņas balviņas saņems rudeni, kad sāks skolas gaitas.

Jaunāko skolas vecuma bērnu kategorijā balvas saņēma Marta Jablonska, Odrīja Līna Steprāne un Mīks Saliņš. Vidējo skolas vecuma bērnu kategorijā apbalvoja Armandu Strīki, Evitu Pujāti un Paulu Ēriku Steprāni.

Savukārt pieaugušie bija sarūpē-

BALVU PAR PROZAS DARBU "Dusmu inde" saņēma pļaviņiete Antra Galīna (no kreisās).

Foto no Pļaviņu bibliotēkas

juši pat katrs vairākus literāros darbiņus. Žūrija lēma balvas piešķirt Antrai Galinai par prozas darbu "Dusmu inde" un dzejai, kurus ie-sniedzējs vēlējies palikt anonīms.

Tā kā aktīvais pļaviņietis Jānis Spārniņš konkursam bija iesniedzis vairākus rakstu darbus un arī foto-

grāfijas, konkursa žūrija lēma viņam piešķirt ipašu balvu "Par mūža ieguldījumu lokālās literārās jaunrades veicināšanā".

Visu laureātu darbi apskatāmi Pļaviņu bibliotēkas "Facebook" un "Instagram" kontos izvietotajā virtuālajā izstādē, līdz 30. jūnijam darbi uz

vietas apskatāmi un izlasāmi arī Pļaviņu bibliotēkas bērnu apkalpošanas nodajā.

Paldies visiem, kuri piedalījās šajā Valsts Kultūrapītāla fonda atbalstītā konkursā un arī citās projekta "Iedvesma. Redzēt, dzirdēt un just" aktivitātēs! •

Avots: Staburags
Datums: 27-06-2023

Krāsu spēks gleznās Madonas bibliotēkā

INSE ELSINA

"Starp debesim un zemi" – tāds nosaukums dots Maijas Jaunbērziņas gleznu izstādei Madonas novada bibliotēkas konferenču zālē, kas skatāma līdz 1. jūlijam.

Autores dzimtā puse ir Līzums, bet nu jau labu laiku viņa dzivo un strādā Madonā. Apmeklē un meistarībā aug Madonas kultūras nama tēlotājas mākslas studijā "Madona".

Pati Maija saka: "Kad nostājies blakus baltam audeklam – tā man ir milzīgi liela svētku sajūta. Lai me. Tu nezini, kā būs, vai izdosies? Tikai jūti, tikai caur acim un sirdi zini, ko vēlies. Un sāc ar punktu. Un veļ liniju. Varbūt tā būs upe,

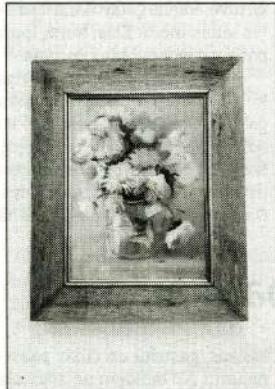

Foto no Maijas Jaunbērzinās gleznu izstādes Madonas novada bibliotēkas konferenču zālē.

varbūt – ceļš vai kalns. Varbūt – zieds. Tu zini – var neizdoties, var roka nodrebēt un krāsa nav istā. Bet mēģini".

Līdzās gleznošanai autores otra milestība ir lasitais vārds – grāmata. Viņa ari strādā grāmatnīcā, kaut izstudējusi bibliotēknītni un driz mūsu novadā atkal darbosies tiesī kā bibliotekāre.

— Tā ir ari dzīvē, — pārdomas turpina Maija Jaunbērziņa.

— Kā ceļš, kā upe, pa kuru brižam plūsti. Vai tieva margu strēle, pa kuru balansē. Mans punkts sākās Lizumā, "Arāju" mājās. Loti skaistā vietā, senās dzimtas mājās. Jāņa un Zaigas Apinišu ģimenē. 26. jūnijā 1968. gada ritā ar siltu vasaras sauli un ziedošām plāvām

apkārt. Un vecvecāku – Kārļa un Martas – nebeidzamu milestību. Dabā un brīvībā augusi, es saskatu skaisto it visā. Tālāk mans ceļš ved uz pili, kur mācos Lizuma vidusskolā. Tad galvaspilsētā Rīgā apguvu bibliotekāra profesiju, jo liela mana milestība pieder grāmatām, ko uzskatu par vienu no cilvēces lielākajiem sasniegumiem. Un tā – no linijas un punktiem veidojas mana dzīve. Piecus gadus es baudu šīs skaistās Vidzemes pilsētas Madonas viesmīlibu. Te ir mana Madonas mākslas studija ar brinīšķiem, līdzīgi domājošiem un jūtōsiem cilvēkiem, te ir mana dzīve. Un šodien es mazliet apstājos, un mana roka piestāj, jo es vēlos ar tevi dalīties šajā priekā.

Avots: Stars

Datums: 21-06-2023

Dāvids Rubens dzimtajos Rudzātos lasīja dzeju no savas pirmās grāmatas

Vairāk nekā 80 lappušu biezā izdevumā dzejnieks runā par laiku, mīlestību un piedošanu

Egita Terēze Jonāne

"Tā pilā laiks". Tāds nosaukums rotā Dāvida Rubena pirmo dzejolu grāmatu, kuras atvēšanas svētki notika 2. maijā Rudzātu pārgasta bibliotēkā.

Dāvids Rubens lasīja dzeju par laiku, mīlestību, laimi

Brālis Ainis Dāvida dzejū iestāja ar populāriem latviešu autonu skandarbiem

Dāvida grāmata "Tā pilā laiks" jau ir grāmatnīcās, tā būs arī bibliotēkās

Rudzātu bibliotēkā sapulcējās Dāvida novadnieki – skolotāji, jaunieši, seniori

Egita Terēze Jonāne/foto

Dāvids gan lasīja dzeju no jaunā krājuma, gan atbildēja uz novadnieku – Rudzātu vidusskolas bijušo un esošo skolotāju, jauniešu, lasītāju – un «Vieģejas Latgales Avīzes» žurnālistes, dzieceņeces Egitas Terēzes Jonānes jautājumiem. Ta bija saruna par laiku, laimi un mīlestību Dāvidi dzīvē, piedošanu un Dieva pazīšanu, tāpat Dāvids jāvērēja pescartes dzegas piedzīšanas brīnumam.

«Ja mēs šeit bibliotēkā atvērtu jebkuru grāmatu, tad tur noteikti būtu visas trīs temas – laime, mīlestība, piedošana. Ja jauns cilvēks neraksta par mīlestību, tas ir gandrīz kā noziegums. Kad tad, ja ne šajā vecumā..., jo tad mīlestība izpaužas viisspilgtā... Un kur mit mīlestība? Tā mit tikai patiesībā. Meklēsim mīlestību cilvēkos un attiecībās. Lasītājs ievēros, ka daži dzejoli ir vēlējuma, apsveikuma dzejoli. Man ir svarīgi, ka dzeju var izmantot, piemēram, rakstot novēlējumu izlaidumā vai jubilejā, un ko jūs vēlēsiet – protams, ka laimi un mīlestību. Un ja runā par piedošanu – mēs jau katru dienu piedodam sev un citiem, tā ir tāda sevis sakārtošana,» teica Dāvids.

Runājot par paša laiku, viņš atzina: «Maijā man laiks pilā kā salauž krāns kādā vecā maijā. Jo ir tik daudz darbu, kuri ir jāpaspēj augstskolā. Ja runā plāšāk, tad grāmatas nosaukums "Tā pilā laiks" uzsver to, ka laiks ir interesanta parādība, kas pilā visu laiku. Šodien mēs esam šeit, Rudzātu bibliotēkā, bet pēc pāris dienām mēs atcerēsimies labi ja piecius brīžus, tādas laika pilites no šodienas pasākuma. Un tā ir ar visu mūsu dzīvi. Mēs atskatāmies uz kaut ko atpakaļ, un tas var būt viens notikums un viena sajūta, otrs notikums un otra sajūta... Tā lielākā bagātība ir krāt šos mirkļus, paredzēt arī uz priekšu, kā tas laiks varētu pilēt. Lai varētu šo vārdu "spīlēt", kas man asociējas ar pilsoņu krānu, reabilitēt, tad vēlos teikt, ka laiks pil, nevis laiks iet un laiks skrien. Arī šodiena man ir kā laika pile. Visvērtīgākais laiks autoram ir tas laiks, kad viņš raksta. Reizēm vērtīgs ir tas laiks, ko mēs uzskatām par nevērtīgu laiku. Piemēram, vērtīgs ir laiks, kad mēs mazgājam zobus, jo, aizejot pie zobārstu un ieraugot rēķinu, mēs redzam, ka tas laiks tiešām bija vērtīgs (smējās). Patiesībā viss laiks ir vērtīgs.»

Dāvis pastāstīja arī par cilvēkiem, kuri viņu iedvesmo rakstīt dzeju. Tie ir dzejnieki Imants Ziedonis, Ojārs Vāciešis, Vizma Belževica, Ainārs Peišs, Sandris Ratnieces un citi. «Tā ir patiesība – tu esi tas, ko tu lasi, nevis tas, ko tu ēd. Ľoti svarīgi ir izvēlēties labu literatūru,» uzsvēra Dāvids.

Viņš arī atzina, ka, studējot Rīgā, viņš nav izpēmis Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasītāja karti, jo vienas izvēlētās grāmatas ar Rudzātu pagasta bibliotekas vadītājas Skaidrites Brūveres gādību saņem šajā bibliotēkā dzimtajos Rudzātos. Turklat Rudzātos atrodas vija vecāki mājas. Tāpēc viņš iepazīšanos ar savu pirmo dzejolu grāmatu sārkōja Rudzātos un Rudzātu bibliotekā.

Pasākuma muuzikāli izrotāja Dāvida brāļa Aija atskapotie akordeona skāndarbi, turklāt Dāvids radīja gardu nogāzītā laiku.

Iestarpināšu, ka 9. maijā Latvijas TV ziņas rādīja Latgales Regionālā TV Dāvida stāstu par dzejnicka aicinājumu un dzeju.

Dāvids atzina, ka nākamā grāmata būs prozas grāmata, jo tapusi jau vairāki stāsti.

Dāvida dzejoli no viņa pirmās dzejolo grāmatas «Tā pilā laiks»

* * *

Es meklēju vārdus kā dimantus
un darbus kā zelts,
bet kļuvu bagāts,
kad beidzot sapratu –
visskaistākais ir laiks,
ko nevis izmītīgi meklējam,
bet liktenīgi arodam.

* * *

Visgrūtāk par mīlu caur taustīniem runāt,
te kļūda līdzskani, te korektors ačgārni labo.
Visgrūtāk par mīlu caur taustīgiem runāt,
jo taustīnu tulki vēl tādas vārdnīcas nezin',
kas jūtas var punktus un komatos pārvērst.

* * *

Dzīvei vajag gaismu –
nevis vienu, tūkstošiem!
Katrai dienai savu lāpu,
katram mirklim savejo,
lai pa jāntārpīgu ceļu
varam mūžu nostāigāt.

Avots: Vietējā Latgales Avīze

Datums: 12-05-2023

Aizstrautnieku bibliotēkā līdz 14. jūlijam bibliotēkas darba laikā no otrdienas līdz piekt Dienai ir aplūkojama keramiķes Beatrises Kaktiņas porcelāna trauku izstāde. Savukārt 30.jūnijā pulksten 14 notiks tikšanās ar Beatrisi radošajā darbnīcā, kur katram būs iespēja izgatavot savu unikālo trauku. Nodarbībai pieteikties var, rakstot īzziņu uz tālruņa numuru: 29717709 (bibliotēkas darba laikā).

Avots: Zemgale
Datums: 27-06-2023

Bijušie bibliotekāri dalījās atmiņu stāstos

Uz atmiņu stāstu pēcpusdienu sapulcējās esošie un bijušie Dobele novada bibliotekāri.

27. jūnijā Dobele novada Centrālajā bibliotēkā uz atmiņu stāstu pēcpusdienu «Toreiz, bibliotekā...» pulcējās bijušie Dobele novada bibliotekāri.

Sirsniņa bijušo kolēģu tikšanās, stāsts pēc stāsta par to, kā uzsaktais darba gaitas, par to, kādi noteikumi, prasības un kuriozas situācijas radušās padomju laikā, par to, kā slēdza bibliotēkas un palikušajām vajadzēja izdzīvot finansiāli grūtajos pagājušā gadāsmitajos gados, par to, kā jaunajiem speciālistiem tikt pie dzīvojamās platības, par to, ka vārdu «blats»

joti labi pazina arī bibliotekāri ... Stāstu netrūka. Pietrūka laika, tāpēc atsaucību guva ierosinājums - tikties pēc gada, lai saredzētos un bagātinātu mūsu novada bibliotēku vēsturi ar vēl neuzklausītiem atmiņu stāstiem.

Sagatavoja Alise Kruglauža
Foto no DNBCB arhīva

Avots: Zemgale
Datums: 30-06-2023